

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії

_____
_____ 20__ р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування при прийомі на навчання
для здобуття ступеня «магістр» зі спеціальності 035 «Філологія»

1. Загальні положення

Фахове вступне випробування при прийомі на навчання за ступенем «магістр» зі спеціальності 035 «Філологія» проводиться у відповідності до галузевої підготовки бакалаврів. Фахове вступне випробування триває 2 академічні години (80 хвилин) і має на меті перевірку і оцінку мовної, комунікативної, країнознавчої та перекладацької компетенції вступників.

2. Анотація та типові питання до фахового вступного випробування
зі спеціальності 035 «Філологія»

Фахове вступне випробування зі спеціальності 035 «Філологія» має на меті перевірку і оцінку мовної, комунікативної, країнознавчої та перекладацької компетенції вступників, наявності у них знань з мовознавства та вмінь реалізувати ці знання при виконанні завдань на перевірку рівня засвоєння лексичного та граматичного матеріалу.

Успішне виконання завдань потребує знання та розуміння наступного теоретичного матеріалу:

Питання з курсу теоретичних предметів англійської мови, її фонетичної, лексичної, граматичної будови та історії формування

Перелік питань з порівняльної лексикології

1. Слово як основна мовна одиниця.
2. Етимологічна характеристика словникового складу сучасної англійської мови. Періодизація, причини та джерела запозичень, типологія та асиміляція запозичень.
3. Словотвір в англійській мові.
4. Принципи морфологічного аналізу та його основні одиниці. Класифікація морфем.
5. Словоскладання (композиція) в англійській мові. Різні підходи до класифікації композитів.
6. Скорочення. Типи скорочень: злиття, аббревіація, акронімізація, усічення.
7. Другорядні способи словотвору: чергування голосного, наголосу; зворотний словотвір, реконверсія, звукоімітація, римокомбінація.
8. Семасіологія та об'єкт її дослідження. Сема як мінімальна одиниця внутрішньої будови слова.
9. Семантична структура слова. Поняття значення. Види значень.
10. Типи внутрішньосемних процесів (уточнення, узагальнення, погіршення, покращення).
11. Семантичні класи слів в українській та англійській мовах: полісемія, омонімія, синонімія, антонімія, паронімія.

12. Омонімія та її підкласи: омофони, омографи та омоформи.
13. Класифікації синонімів у синхронічному та діяхронічному аспектах.
14. Експресивний ресурс лексичної системи англійської та української мов. Оцінний, емотивний, конотативний компоненти образного значення слова.
15. Фразеологія. Вільні та сталі словосполучення. Види фразеологізмів, характеристика значень.
16. Прислів'я. Граматична будова прислів'їв.

Перелік питань з теоретичної фонетики

1. Фонетика як галузь лінгвістики.
2. Органи мовлення.
3. Фонографічна структура мови.
4. Фонетика та її зв'язок із соціальними науками.
5. Загальна характеристика фонем.
6. Система англійських фонем. Голосні та приголосні.
7. Загальна характеристика приголосних.
8. Загальна характеристика голосних.
9. Модифікації голосних у мовленні.
10. Стилїстичні модифікації звуків.
11. Наголос в англійській мові.
12. Силлабічна структура англійських слів.
13. Акцентуальна структура англійських слів.
14. Структура та функції інтонації.
15. Англійський ритм.

Перелік питань з теоретичної граматики

1. Категорія відмінка.
2. Граматичні категорії англійського дієслова.
3. Парадигматичні та синтагматичні відношення в мові.
4. Основні граматичні поняття.
5. Класифікація морфем.
6. Класифікації частин мови.
7. Синтаксичні відношення та синтаксичні зв'язки.
8. Класифікації словосполучень.
9. Теорія речення.
10. Головні та другорядні члени речення.
11. Теорія мовленнєвих актів.
12. Принцип кооперації Г. П. Грайса.

Перелік питань з порівняльної граматики

1. Типи мов.
2. Основні терміни та поняття типології.
3. Граматичні категорії англійських та українських частин мови, їх ізоморфні та аломорфні риси.
4. Синтаксичні зв'язки в англійській та українській мовах.
5. Аломорфізми та ізоморфізми англійських та українських членів речення.

Перелік питань з порівняльної стилістики

1. Типи контексту.
2. Експресивні засоби vs. стилїстичні прийоми.
3. Експресивні засоби на фонографічному рівні.
4. Фонетичні експресивні засоби та стилїстичні прийоми.
5. Стилїстична класифікація лексики.

6. Лексико-семантичні експресивні засоби та стилістичні прийоми.
7. Синтаксичні експресивні засоби та стилістичні прийоми.

Перелік питань з історії англійської мови

1. Теоретичні аспекти вивчення історії англійської мови Германські мови.
2. Стародавня англійська мова.
3. Основні методологічні та лінгвістичні положення курсу.
4. Джерела історії англійської мови.
5. Генеза розвитку англійської мови.
6. Мовні зміни. Причини еволюції англійської мови.
7. Сучасні германські мови.
8. Закон Грімма, закон Вернера.
9. Ранній період історії германських мов: давні історичні відомості про германські племена (східні германські племена).
10. Ранній період історії германських мов: давні історичні відомості про германські племена (північні германські племена).
11. Ранній період історії германських мов: давні історичні відомості про германські племена (західні германські племена).
12. Загальні мовні ознаки германських мов: фонетичний склад; граматичний склад; словниковий склад.
13. Найдавніші відомості про населення британських островів: догерманська Британія (германські поселення).
14. Розвиток національної літературної англійської мови.
15. Основні історичні події середньоанглійського періоду: економічна і політична уніфікація країни. Мовна ситуація в Англії у 11-13 ст.: розквіт культури, введення друкарства та діяльність У. Кекстона.
16. Становлення письмового й розмовного стандартів англійської мови..
17. Германські мови. Стародавня англійська мова.
18. Еволюція англійської мови.
19. Специфічні риси прагерманської мови.
20. Система періодизації англійської мови.
21. Лінгвістична ситуація у Британії до та після германського поселення.
22. Давньоанглійські писемні джерела; давньоанглійська абетка.

3. Структура екзаменаційних завдань

Завдання фахового вступного випробування спрямовані на перевірку знань абітурієнтів про мову, історію розвитку та періодизацію англійської мови; про основні проблеми лексикології, стилістики, фонетики, граматики англійської та української мов; про сучасні напрямки лінгвістики. Разом з тим, перевірці підлягають практичні знання абітурієнтів з основної іноземної мови, а саме, рівень володіння граматикою англійської мови та її лексичним наповненням, вміння аналізувати мовний матеріал. Завдання оформлено у закритій тестовій формі, що потребує від вступників максимальної уваги і зосередження при виконанні (див. Додаток А), кожне тестове завдання містить декілька варіантів відповідей, серед яких лише один правильний.

Виконуючи завдання абітурієнт має продемонструвати:

- вміння вибрати правильну відповідь із запропонованого переліку;
- вміння підібрати правильну відповідь керуючись контекстуальною ситуацією та граматичним і лексичним наповненням;
- вміння зосередитись та максимально об'єктивізувати набуті теоретичні та практичні знання.

4. Критерії оцінювання відповідей

Оцінка знань здійснюється за бальною шкалою (див. Табл. 1). За кожні 5 виправлень знімається 1 бал. Максимально можлива кількість балів при правильній відповіді на всі завдання – 200. Вступники, які набрали менше 100 балів, не допускаються до подальшої участі в конкурсному відборі.

Таблиця 1 – Шкала оцінювання результатів фахового вступного випробування при прийомі на навчання для здобуття ступеня «магістр» зі спеціальності 035 «Філологія»

кількість правильних відповідей	бал 100-200	кількість правильних відповідей	бал 100-200	кількість правильних відповідей	бал 100-200	кількість правильних відповідей	бал 100-200
0	не склав	13	не склав	26	128	39	167
1	не склав	14	не склав	27	131	40	170
2	не склав	15	100	28	134	41	173
3	не склав	16	102	29	137	42	176
4	не склав	17	104	30	140	43	179
5	не склав	18	106	31	143	44	182
6	не склав	19	108	32	146	45	185
7	не склав	20	110	33	149	46	188
8	не склав	21	113	34	152	47	191
9	не склав	22	116	35	155	48	194
10	не склав	23	119	36	158	49	197
11	не склав	24	122	37	161	50	200
12	не склав	25	125	38	164		

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Теоретична граматики англійської мови

1. Ніконова В. Г. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови (з вправами): навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2018. 360 с.
2. Харитонов І.К. Теоретична граматики сучасної англійської мови. Навчальний посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 352 с.
3. Baranova S. V. An Outline of English Morphology : lecture notes for students of specialty 035 "Philology" of full-time course of study. Sumy : Sumy State University, 2017. 65 p.

Порівняльна граматики англійської та української мов

4. Карамішева І.Д. Контрастивна граматики англійської та української мов: Навч. посібник. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2008. 300 с.
5. Korunets' I.V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian languages. Вінниця: Нова книга, 2003. 464 с.
6. Баранова С. В. Практикум з порівняльної граматики англійської та української мов: навч. посіб. Суми : СумДУ, 2011. 132 с.

Історія англійської мови

7. Верба Л. Г. Історія англійської мови : навч. посібник для студ. вищ. навч. заклад. Вид. 3, виправл. Вінниця : Нова Книга, 2012. 296 с.

Вступ до мовознавства

8. Кобякова, І. К. Вступ до мовознавства [Відеозапис] : відкритий онлайн курс [для студентів юридичного факультету]. Суми : СумДУ, 2016.

9. Сербіна Т. Г., Чеберяк А. М. Вступ до мовознавства : навч. посіб. Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. Рівне : Зень О., 2018. 159 с.
10. Вступ до мовознавства: підручник; За ред. І.О. Голубовської. К. : Академія, 2016. 320 с.
11. Монжалеї, Т. К. Вступ до мовознавства: навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2019. 183 с.

Порівняльна лексикологія

12. Demenchuk O D. Contrastive Lexicology of the English and Ukrainian Languages. 2nd ed., rev. Rivne: RSUH, 2018. 146 p.
13. Chulanova G.V. Lexicology in theory, practice and tests: study guide. Sumy: Sumy State University, 2015. 241 p. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/38935?locale=ru>.
14. Chulanova, G.V. Lexicology of the English Language: lecture notes for students of speciality 035 "Philology". - Sumy: Sumy State University, 2020. 74 p. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/76296>.
15. Methodological instructions on Lexicology (Part 1) / complier G.V.Chulanova. Sumy: Sumy State University, 2013. 59 p.
16. Methodological instructions on Lexicology (Part 2) / complier G.V.Chulanova. Sumy: Sumy State University, 2013. 71 p.
17. Лук'янова Г. В. Лексикологія англійської мови : конспект лекцій з курсу «Лексикологія англійської мови» для студ. вищ. навч. закл. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди; відпов. за вип. Т. А. Щебликіна. Харків : ХНПУ, 2017. 60 с. <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/1075>.

Порівняльна стилістика

18. Дубенко О.Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Вінниця : Нова книга, 2005. 224 с.
19. Єфімов Л.П. Стилiстика англiйської мови. Вінниця: Нова книга, 2004. 240 с.
20. Кухаренко В.А. Практикум з стилістики англійської мови. Вінниця: Нова Книга, 2003. 160 с.

Теоретична фонетика

21. Авраменко Б. В. Теоретична фонетика сучасної англійської мови : навч. посібник. – Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. 93 с.
22. Рубінська Б. І. Методичні рекомендації щодо навчання варіантам та діалектам англійської мови студентів ОС «Бакалавр» зі спеціальності 035 «Філологія» (англійська, німецька, французька) гуманітарно-педагогічного факультету НУБіП України. Київ : Автограф, 2018. 108 с.
23. N. V. Tatsenko. Introduction to Theoretical Phonetics of English: study guide. Sumy : Sumy State University, 2020. 199 p.
24. Б. В. Авраменко. Теоретична фонетика сучасної англійської мови : навч. посібник. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. 93 с.

Схвалено на засіданні центральної приймальної комісії.

Протокол № _____ від _____ 20__ р.

Відповідальний секретар
приймальної комісії

_____

Ігор РОЙ

Голова фахової
атестаційної комісії

_____

Олена СУШКОВА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії

_____
_____ 20__ р.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ
фахового вступного випробування при прийомі на навчання
для здобуття ступеня «магістр» зі спеціальності 035 «Філологія»

Варіант №

Choose the correct answer:

1. Stems can be:

- A) simple, derived, and simple-compound;
- B) simple, derived, and compound-derived;
- C) simple, derived, compound and compound-derived;
- D) simple, derived, compound and simple-derived.

2. There are the following grammatical structures of proverbs:

- A) imperative, negative / imperative, positive / parallel phrases / rhetorical question / conditional sentence;
- B) imperative, negative / imperative, positive / parallel phrases / rhetorical question / declarative sentence;
- C) imperative, negative / imperative, positive / parallel phrases / general question / declarative sentence;
- D) declarative, negative / declarative, positive / parallel phrases / rhetorical question / imperative sentence.

3. Structurally morphemes can be divided into:

- A) two types;
- B) three types;
- C) four types;
- D) five types.

4. Tick off the cases of monosemantic words:

- A) tungsten;   B) game;   C) tungsten;   D) make.

5. Tick off the cases of reduplication:

- A) sing song.   B) first night;   C) johnny-jump;   D) payday;

6. Tick off the cases of denizens (completely assimilated borrowings):

- A) foyer;   B) sherbet.   C) husband;   D) eureka.

7. Germanic nouns (in Old English) were divided into classes by:

- A) their gender;   C) the category “animate-inanimate”;
- B) their morphological classification;   D) were not divide into classes.

- 8. The first Germanic consonant shift influenced:**
 A) all consonants including “l, r, m, n”;   C) only voiced consonants
 B) only voiceless consonants;   D) consonants “b, d, p, t, k”.
- 9. Since the very earliest times the main dialects distinguished in Old English were:**
 A) Kentish, west Saxon, Mercian and North Umbrian;
 B) Kentish, west Saxon, East Saxon;
 C) Kentish, East Saxon, Mercian and North Umbrian;
 D) North Umbrian, east Saxon and Mercian.
- 10. The ... pronouns in Old English had 3 numbers (sing, dual and plural)**
 A) demonstrative;   C) personal;
 B) indefinite;   D) definite.
- 11. Verne’s Law supplements:**
 A) Grimm’s Law;   C) The law of the second consonant shift;
 B) Holtzman’s Law;   D) The law of the 1st stressed syllable.
- 12. The introduction of the term “Received Pronunciation” is usually credited to ...**
 A) I.O. Baudouin de Courtenay;   C) Vilem Matesius;
 B) Daniel Jones;   D) Roman Jakobson.
- 13. The function of the ... consists in the role as a vibrator set in motion by the air-stream sent by the lungs**
 A) trachea;   C) glottis;
 B) vocal cords;   D) larynx.
- 14. ...is based on the combinability of words with each other in the sentence.**
 A) The distributional classification of words;   C) H.Sweet’s classification of words;
 B) The theory of 3 ranks;   D) The traditional classification.
- 15. To what kind of paradigmatic relations does the following set of words refer: dazzling, fascinating, marvelous –**
 A) semantic;   C) functional;
 B) formal;   D) functional and semantic.
- 16. Indicate the semantic type of the genitive case in the following word combination: John’s courage –**
 A) possessive genitive;   C) genitive of integer;
 B) subjective genitive;   D) objective genitive.
- 17. The basic minimal units of linguistic communication are...**
 A) pragmatics;   B) a speech event.   C) a discourse;   D) speech acts.
- 18. Verb phrases are distinguished according to ...**
 A) the morphological classes of the head-word;
 B) syntactic connection;
 C) syntactic function performed;
 D) the structure.
- 19. According to the function of nouns or noun-like elements modified by it...may be subjective, objective, predicative and appositive.**

- A) the object;
- B) the subject;
- C) adverbial modifier;
- D) the attribute.

20. An extract of the text which is interrupted by the appearance of the element that is unpredictable is:

- A) a stylistic context;
- B) a stylistic device.
- C) an image;
- D) an expressive means

21. A marked member of stylistic opposition which has an invariant meaning and refers to the plane of the language is:

- A) a norm;
- B) a stylistic device;
- C) an expressive means;
- D) an image.

22. Graphons are:

- A) unusual, non-standard spelling of words showing the peculiarity in pronunciation;
- B) phonetic stylistic devices;
- C) lexical expressive means;
- D) letters.

23. A phonetic stylistic device consisting in the repetition of similar or identical terminal syllables or sound combinations of words is:

- A) alliteration;
- B) assonance.
- C) rhyme;
- D) rhythm;

24. A figure of speech that is the logical and psychological opposite of hyperbole is:

- A) meiosis;
- B) litotes;
- C) metonymy;
- D) metaphor.

25. _____ have the category of definiteness:

- A) The English nouns;
- B) All the English nominal parts of speech;
- C) The Ukrainian nouns;
- D) The English verbs.

Choose the correct verb form to fill each gap.

Text 1. A Ugandan woman (26)_____birth to a baby girl on board an international flight from Amsterdam to Boston after going into labour mid-flight. The six-pound (2.7kg) baby named Sasha (27) _____on New Year's Eve with the help of two doctors on the eight-hour-long Northwest Airlines flight. Mother and baby (28)_____to a Boston hospital on landing and (29)_____well.

Sasha (30)_____a Canadian citizen for customs' purposes because she (31)_____over Canada's airspace. Canada's immigration ministry(32)_____.

The rare trans-Atlantic birth (33)_____with cheers and applause from passengers on board flight 59, reports said. The excitement (34)_____some six hours into the flight, when the Ugandan woman who was eight months pregnant (35)_____into heavy labour.

Flight crew (36)_____two doctors on board the plane, and the woman gave birth to Sasha at 09:00 Boston time (14:00 GMT) – some 90 minutes before touch down.

"Everybody was there to help," Dr Natarajan Raman, who (37)_____to deliver the child, told the Boston Globe. "People offered baby food, people brought things, people vacated their seats... The spirit of America is alive," he added.

The mother's identity – as well as her reasons for travelling so late into her pregnancy –(38)_____not clear. She (39)_____to be travelling with a toddler and a friend.

Text 2. He (40) _____ unenthusiastic. He (41) _____ he (42) _____ much. He (43) _____ me, though, to come ahead. "I (44) _____ the climax of the book (45) _____ the execution of poor old Edgar Derby," I (46) _____ The irony (47) _____ so great. A whole city (48) _____ burned down, and thousands and thousands of people (49) _____. And then this one American foot soldier (50) _____ in the ruins for taking a teapot.

№ питання	A	B	C	D
26.	gives	has given	has been giving	had given
27.	was delivered	delivered	would be delivered	will be delivered
28.	took	were taken	had been taken	have been taken
29.	would do	had done	are doing	do
30.	was deeming	had been deemed	deemed	was deemed
31.	was born	will be born	would be born	born
32.	had not yet commented	has not yet commented	would not yet comment	did not yet comment
33.	will be greeted	would be greeted	greeted	was greeted
34.	began	begins	has begun	had begun
35.	goes	went	had gone	was gone
36.	would have located	was located	located	is locating
37.	helps	helped	was helping	is helping
38.	was	will be	were	have been
39.	would be said	is said	had been said	was said
40.	was	are	were	will be
41.	were said	said	are said	will said
42.	can't remember	couldn't have remembered	couldn't remember	couldn't be remembering
43.	tells	have told	had told	told
44.	am thinking	was thought	think	will be thinking
45.	will be	had had been	has had been	had been
46.	says	said	will be saying	has been saying
47.	are	is	were	is being
48.	would be getting	will be getting	gets	are being get
49.	will being killed	is being killed	is killed	are killed
50.	is arrested	were arrested	would arrest	were being arrested

Голова фахової
атестаційної комісії

Олена СУШКОВА

АРКУШ ВІДПОВІДІ
фахового вступного випробування при прийомі на навчання
для здобуття ступеня «магістр» зі спеціальності 035 «Філологія»

Варіант № _____

(вказати №)

УВАГА!!! Завдання мають кілька варіантів відповідей, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант та позначте його, як показано на зразку. **Кількість виправлень впливає на загальну оцінку роботи!**

A	B	C	D
☒	☐	☐	☐

№ питання	A	B	C	D	№ питання	A	B	C	D	№ питання	A	B	C	D
1.					18.					35.				
2.					19.					36.				
3.					20.					37.				
4.					21.					38.				
5.					22.					39.				
6.					23.					40.				
7.					24.					41.				
8.					25.					42.				
9.					26.					43.				
10.					27.					44.				
11.					28.					45.				
12.					29.					46.				
13.					30.					47.				
14.					31.					48.				
15.					32.					49.				
16.					33.					50.				
17.					34.									

Оцінка знань від 0 до 200 балів здійснюється за Шкалою оцінювання результатів фахового вступного випробування при прийомі на навчання для здобуття ступеня «магістр» зі спеціальності 035 «Філологія» в залежності від кількості правильних відповідей до всіх 50 завдань. Максимально можлива кількість балів при правильній відповіді на всі завдання – 200.

Кількість правильних відповідей – _____; Кількість балів за них – _____;
 Кількість виправлень – _____; Знято балів за виправлення – _____;

Всього балів

з врахуванням знятих – _____

(числом та прописом)

Голова комісії _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Члени комісії _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(підпис)

(прізвище, ініціали)